

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . " " " " "
Negyedévre . . . . . " " " " "
Egy hónapra . . . . . " " " " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felolvasó szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési táj.
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű, többször
hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj min-
den külön beiktatásért 20 kr.

A függetlenségi polgárokhoz.

Múlt évben, november 16-án a közös hadügyminiszter közölte a budapesti hadtest parancsnokával a királynak azt a rendeletét, hogy a Hentzi-emlékoszlopot vigyék el a budavári Szent-György-térről és állítsák föl újra a gyalogsági hadapródiskola udvarán.

Szórum-szóra a következőt rendelte a király:

„Mután a budapesti Szent-György-térnek — melyen az a szobor áll, melyet én a vár védelmében elesett katonáknak emeltem, — szabályozását már legközelebb, tehát jóval előbb meg kell kezdeni, mint azon, óhajtam szerint, a boldogult Erzsébet császárné és királyné szobra felállítható, az említett katoná emlékszóbor kegyeletes jelentőségének megóvására rendelem.

Az említett szobor a budapesti gyalogsági hadapródiskola udvarába szállítandó s méltó restaurálás után ismét és pedig oly módon állítandó fel, hogy az egy kriptá fölé kerüljön, a melybe az említett harcosok csontjai egybegyűjtendők.

Ez volt a királyi parancs.

E megdöbbentő parancsot odább adva, a hadügyminiszter hozzáfűzött egy még megdöbbentőbb magyarázatot, a mely szó szerint így hangzott:

„Az ő cs. és apostoli királyi felsége által a Budaváranak 1849. évi hősiesség védelmében elesett katonák heroikus kötelességteljesítése iránt érzett hálája jeleül emelt szobor tehát olyan helyre szállítatik, a hol egyrészt azoknak a derek hadi tetteknek színhelyével szemben lesz, másrészt pedig örökké a szemek előtt lesz a serdülő ifjuságnak, mint a vitezesség és hűség el nem muló emlékjele.“

A sárban.

Az első dal egy lányról szólott.
Fehér lány volt, ki félve adta
A könnyfakasztó, szüzi csókot.

Aztán más lányról énekeltem . . .
Jéghideg volt mindkettőnk ajka,
Fáradtak voltunk mindakettén.

És ismét égtem izzó vágyba . . .
Feltámadt szívvel bandukoltam,
De nem találtam egy leányra. . .

Most már elhagytak mind az álmok,
A dal kihalt, szívem üres lett,
Köröttem bor s festett leányok . . . .

Ady Endre.

Háztüznézőben.

— A Debreczen tárczája. —

Írta: **Hartley Reger.**

— Mad, Mad, ujságot mondok! Valami igazán rendkívüli dolog történt! Kitaláld-e, testvérem?

E szavakkal rohant be Lucy hugom a

Midőn e lesújtó hír szárnyra kelt, a vezetés-m alatt álló függetlenségi és 48-as part azonnal megtepte kötelességét és áthatva attól az érzéstől, mely lehetetlen, hogy mély fájdalommal ne töltötte volna el minden igaz magyar szívet, a legerélyesebben vont a felelőségre az akkori kormányelnököt, báró Bánffy Dezsőt, mert alkotmányos országban, a korona ténykedése fölött tilos az ítéletmondás, tehát a kormány fejének kellett felelni a korona rendeletéért.

Magam személyesen vezettem be akkor az emlékezetes vitát. Elmondtam akkor, hogy kötelessége lett volna a kormánynak kieszközölni, hogy: ha nem volt elpusztítható az a szobor, mely mint az uralkodó és a nemzet közt létezett meghasonlás kihívó emléke állott a magyar fővárosban, vérig sértve a magyar honfiérzelmeket, — legalább ne bolygassák az ügyet és ne forgassák meg a nemzet szívében a beleütött tör.

Elmondtam azt is, hogy a Hentzi-szobor eddig egy szomorú emlék volt, most pedig élő oltarrá teszik, a mely a katonáskodni készülő magyar ifjuság szeméi előtt áll.

Ekkor tört ki a magyar országgyűlés történelmében az a példátlan vihar, a mely a tizennégy órahosszat tartott ülésen dühöngött, a melynek végén, mikor éjfélkor az ülés bezáratott s eltávozott az elnök, úgy, hogy a terem

szobamba s egy nyitott levelét lóbált a kezében.

— Bizonyosan megnyerted a főnyereményt.

— Milyen prózai teremtés! Mit nekem pénz, vagyon! sokkal szebb történet mindenél velem. Képzeld csak, Mad, egy férjem van husból és vérből! Mit nezesz olyan hihetetlenül rám! Nézz ide; itt áll, feketéve fehéren!

Bámulva tettem le a munkámat, a melyen éppen dolgoztam és n ztem, hogy bontja ki egészen a levelet, hogy az ablakhoz lépve nekem felolvassa. A levél így szólott:

„Kedves Lucym! Tudatom kell veled, hogy egy jó ismerősöm beleszeretett az arcképedbe. Özvegy ember s már régebb idő óta újra meg akar nősülni. Véletlenül meglátta az arcképedet s tüstént oda volt a szíve. Tüzetesen tudakozódott a természeted és hajlamaid után, s miután én neki természetesen kitűnő tájékoztatást nyújtottam, rászánta magát, hogy benneteket meglátogasson. Én persze megerősítettem őt szándékában, mert jó parthie ám. Szerdán szándékozik hozzátok menni. Légy nyájas a szegény emberhez — és ne feledd meghívni a menyegződre. Nagynénéd Marie.“

— A jó néni! Ez aztán megint igazán rá vall! mondta Lucy félig vidáman, félig boszszu-an. Mert jó parthie, azt hiszi,

megszűnt az országgyűlés jellegével birni: az egész karzat a még hátramaradt képviselőkkel együtt énekelte azt a dalt, a melyet énekel a magyar, mikor hazájára gondol: „Kossuth Lajos azt üzenté...“

Azóta hónapok multak; az a kormány, amely nem tudta megakadályozni a királyi parancs kiadását — megbukott.

Levertük mi, s velünk az akkor létezett többi ellenzéki pártok.

Lakolt a kormány ezért a büneért és a többiért mind, a mit elkövetett.

Azonban a királyi parancs fenmaradt, s azt végre is hajtották a mult hónap elején.

Eljöttek annak a hadseregnek a képviselői, a melyet jelentékeny részben Magyarország polgársága véres verejtékével tart fönn, és a magyar király nevében fölszentelték újra azt az emlékoszlopot, melynek rég feledésbe kellett volna mennie, ha teljes a kibékülés a nemzet és az uralkodó közt, mint a milyen teljesnek mutatta ezt a magyar nemzet számtalan alkalommal.

Midőn a nemzeti kegyelet által a királynénak emelendő szobor magának követelte azt a helyet, a mely a nemzet lealázásának megörökítését jelzé, természetes lett volna az, hogy elvigyék a régi ellentétek emlékszóborát a temetőbe: s jelzőnek, és álljon ott, minden eszmélánczolatól menten, a jó királyné szobra, melyet a magyarok emelnek, — mert a magyarok tudnak szeretni; de ha nem

hogy nekem okvetlenül tetszeni fog. És ha az én szívem már választott volna, kedves néniem!

— Lucy, hiszen ma már szerda van! Minden pillanatban várhatod az imádódat.

— Legjobban szeretném Mari nénit széttépni. Mit tegyek most, hogy a merész urat lerázzam a nyakamról? De nekem is arra az ostoba gondolatra kellett jutnom, hogy drága képeimet szétküldözgessem a világra. Mad, segíts hát! Adj tanácsot, testvérem, hogy szabaduljak meg legujabb kedvesemtől!

Szóltanul gondolkodtunk mindketten egy darabig.

— Megvan, megvan! kiáltotta Lucy hirtelen s ujongva ugrott a nyakamba. Egyszerűen némanak tettem magamat. Eh, milyen pompás trefa lesz.

— Azt könnyebb mondani, mint megtenni, Lucy! Nem bírod te ezt a szerepet végigjátszani.

— Bizd azt csak rám, felelte Lucy. Szemei csillogtak s egész hévvel kezdett beszélni. Egy pillanatra sem szabad elfeledned, hogy tökéletesen néma vagyok, hogy egyetlen szót sem értek, ha csak nem kiabálva beszélnek. Erősen kiáltozz tehát, ha azt akarod, hogy részt vegyek a társalgásban. De ne neves, maradj egészen komoly, mert különben észreveszi a csejt és nevetségessé tesszük ma-

tudnak a sértéseket érezni, nem lenne az a faj a magyar, a mely egy királyi szék támaszát képezhetné.

A magyar ember érzi azt a sértést, a melyet rajta elkövettek, midőn a múlt novemberi királyi parancsot végrehajtották.

Igaz, hogy mint már mondtam, az akkori kormány lakolt érte; de Magyarország most is van felelős kormánya, mely kérdőre vonandó, hogy ha már nem lehetett a királyt rábírní arra, hogy módosítsa rendeletét, miért nem eszközölte ki, hogy a szoborfelavatás ne öltön semmi tüntetészerű jelleget.

Könnyű lett volna megértetni a legfelsőbb lelyen, hogy nem tanácsos (és csak e szóval élek) a magyar nemzetet sérteni; nem tanácsos szétépni a fátyolt, melyet a multa vetett és ötven év lefolyta után a fátyol foszlányait odavágni a nemzet arczába; tehát tiltsa meg a korona, hogy így hajtsák végre a kiadott parancsot.

Jól tudjuk, hogy az a kormány, mely felelős volt a múlt évben kiadott királyi parancsért, már elsöpörtetett; azt is tudjuk, hogy nehéz feladat egy létező királyi parancsot visszavonni; de e mellett tudjuk azt is, hogy a király tanácsadóinak első kötelessége figyelmeztetni a koronát arra, hogy mily káros következtései lehetnek egy létrejött elhatározás sértő keresztülvitelének és tanácssal szolgálni arra, hogy miképpen kelljen eljárni úgy, hogy a királyi elhatározás ne öltse azt a jellegét, a melyet most öltött.

Ennek a kötelességnek nem felelt meg a jelen kormány s ezért a mulasztásért felelős a megbántott nemzeti érzés előtt. Ezért fogjuk mi felelősségre vonni az országgyűlésen.

De, polgártársak! Alkotmányos or-

gunkat. De most már készülnöm kell a fogadásra.

Alig telt bele fél óra, mikor egy férfit vettem észre a pályaháztól felénk tartani. Természetesen a Lucy imádója volt. Legalább is negyvenöt évesnek látszott; nehézkes, óvatos járása összhangban állott komoly arczkifejezésével. Olyan volt a külseje, mintha vásárnapi gálába öltözött volna s kényelmetlenül érezne magát benne. Kinyitottam neki az ajtót ott állott előttem.

— Itt lakik Fullham Lucy kisasszony? kérdezte.

— Igen, uram, feleltem neki. A nővérem már várja őt, mert őn bizonyosan az az ur, kinek a látogatását Mari nénenk kilátásba helyezte.

— Igen kisasszony. Az én nevem Peters — Sohn Peters. Ön már bizonyosan tudja.

— Nem, Mari néni nem írta meg az ön nevét. Csak annyit tudatott velünk, hogy meg látogatta ő Lucy nővéremet. Szabad őt hozzá vezetnem? De előre kell bocsátanom, hogy egy kissé hangosan kell önnek beszélni, mert Lucy nem hall egészen jól.

— Az persze kellemetlen! mondta Peters ur s egy vörös zsebkendőt húzott elő, a melylyel letörölte, a kövér verejtékcseppeket a homlokaról. Borzasztó meleg van ma! Látni lehetett róla, hogy meggyőződésből beszél.

— Igen, nagy meleg van, feleltem neki. Ezzel felnyitottam a mellék szoba ajtaját. Lucy az ablaknál ült s hátat fordított felénk. «Lucy!» kiáltottam elég hangosan. Semmi válasz.

szágokban nem elég a főlháborodást a keblekbe zárni: polgári kötelesség ennek nyilvános jelét is adni és ezzel mutatni meg, hogy képviselőitek a ti benső érzelmeiteket tolmácsolják.

Ha tehát, a mint nem kétlem — mert bizok még nemzetemben — a mi magyar fajunk érzi, hogy arczon ütötték, adjon méltó és törvényes érzést érzelmeinek.

Gyülekezzetek ti magyar hazafiak és fejezzétek ki azt az érzést. Ha meg nem tennétek ezt, hebizonyítanátok, hogy a magyar önérzet csak egy régi magyar erény volt, melyet elsöpört a muló idő.

Kossuth Ferencz,

a függetlenségi és 48-as párt elnöke.

BELFÖLD.

Szell Kálmán Bécsben. Hir szerint a király Szell Kálmán miniszterelnököt holnap délelőtre magához rendelte kihallgatásra.

Az 1899. évi állami zárószámadások. Az 1898. évi állami zárószámadási munkálatokat teljesen befejezték és a kész zárószámadást arra vonatkozó jelentésével együtt az országgyűlés elé terjesztés végett a miniszterelnökhöz átküldték. A terjedelmes munkálat élén álló jelentést Rakovszky István, az állami számvevőszék elnöke bevezető jelentésével nyitja meg, főösszegekben előadván a zárószámadás eredményeit. A tulajdonképeni részletes jelentésben a kezelési eredmények közelebbi ismertetése mellett tételenként fel vannak tüntetve és meg vannak indokolva a költségvetési és az kiegészítő törvényekkel szemben mutatkozó elérések s itt adja elő részletesen az állami számvevőszék az államháztartás viteléről, az államvagyon és az állami adóságok kezelése körül 1898. évben szerzett tapasztalatait. — A sommázat négy részben ismerteti az egész valódi kezelést, összehasonlítva azt a pénzügyi törvényekkel, továbbá az állami vagyonra mennyiségileg ki nem ható átfutó kezelést, az állami vagyon leltárát és végül a pénzügyi, jövedelmi és vagyon-

merleget. A részletezés nyolcz füzet 76 mellékletben közel 600 részletes zárószámadást nyújt az államháztartás különböző ágairól.

Az állami zárószámadással egyidejűleg bemutatja az állami számvevőszék az aldunai Vaskapu-szabályozási munkálatok költségeiről szóló külön zárószámadást is a rá vonatkozó indokolással együtt, valamint az egyenként való kimutatást az 1898. évben nyugalmazott alkalmazottakról és az állami ellátásban részesített özvegyekről és árvákról.

A miniszterelnök távirata a F. M. K. E.-hez. A Félvidéki Magyar Közművelődési Egyesület közgyűlése tudvalevőleg üdvözölte Szell Kálmán miniszterelnököt és a magyar kormány tagjait. A miniszterelnök szintén táviratban köszönte meg ezt a figyelmet. A távirat így hangzik:

Méltóságos

Thuróczy Vilmos főispán urnak,
mint a F. M. K. E. elnökének

Nyitrán.

A legmelegebb rokonszenvet érzem hazafias és megfontolt törekvéseik iránt. Magyarországnak minden kulturérdeke és minden mozzanata a kulturmunka terén, szívemhez van növe és legteljesebb támogatásomat a legnagyobb örömmel ajánlom fel minden törekvésnek, mely a magyar nemzet kul uráját, a mi az ország jövője és hatalma felvirágzásának kérdése — erősíti és terjeszti. Fogadják ezért szives megemlékezésükért és üdvözlétükért — mely örvedetes viszhangot keit bennem — legmelegebb őszinte köszönetemet.

Szell s. k.

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter az országos ipartanács tagjait szeptember 24-ére értekezletre hívta össze a «Kel. Ért.» szerint. A munkások védelmére vonatkozólag már kidolgozott törvényjavaslat fogja a tanácskozás tárgyát kepezni.

Beszámoló. Komjáthy Béla országgyűlési képviselő vasárnap mondotta el Nagy-Kaposon beszámoló beszédét. A választók ezrei hallgatták meg a beszámolót s gyakran zajos éljenzéssel szakították meg a beszédet. Komjáthy Nagy-Kaposról Ungvárra ment. Ungváron a jogászörökkel hosszabban tárgyalt az ungvári törvényszék föllállítására ügyében.

mint rendesen, minden nehézség nélkül cseveg-

hetünk.

— A kegyed nővérenak azonban valóban süketnek kell tenni, fordult hozzám Peters ur. Nem birtam tovább elfojtani a nevetést, felkeltem tehát és az ebédőben kezdtem tenni-venni. De itt sem bíztam nevető idegeimben s azért kimentem a konyhába. Még ott is hallottam a beszélgetéseket. A kegyetlen Lucy újra meg újra ismételtette imádójával a nyilatkozatait úgy hogy a szegény ember csakhamar egészen örekedt.

— Nagyon meleg van hörögte.

— Tanyai gazdasága van önnek? Oh az pompás! Gyermekegém óta az az álomom, hogy vidéken éljek. Milyen egész más ott mint a városban, mondta Lucy lelkesülten.

— Legalább egészséges, volt rá a józan felelet.

— Kuttyája is van? Ejb, milyen öröm lehet azt ugatni hallani, jó hangosan, ha idegen akar betolakodni! Őszintén örülök Peters ur, hogy izlésünk ennyire összevág.

— Peters ur aggódva csóválta a fejét s egész megkönnyebbülten lélegzett fel, mikor asztalhoz hívtam őket. Valóban kin volt rám nézve nyugodtan maradoi a helyemeo.

— Séták és vízi kirándulások holdfény-nél valóságos élvezet rám nézve, vette fel Lucy újra a társalgást. Ön bizonyosan osztja az izlésemet, Peters ur?

— Azt nem állíthatnám. Az éjjeli levegő mindig jócskán hűvös és én nagyon rheumás vagyok.

— Romanikus! Az egyenesen meglepő

— A fiatal hölgy egyenesen süket, ha ezt sem hallja! mondta Peters ur. Mióta szenved ebben a bajban?

— En természetesen hallatlanná tettem ezt a kérdést, közelebb léptem Lucyhoz s a vállára tettem a kezemet. Hatra fordult s csudálkozva nézett ránk.

— Miért vagy olyan hallgató? kérdezte.

— Lucy! Beakarom neked mutatni Peters urat, kinek látogatását Mari néni jelentette, mondtam a fülebe beszélve.

— Nagyon örülök Eders ur, hogy szerencsém van, felelte Lucy magát meghajtva. Kérem fog aljon helyet Eders ur.

— Peters a nevem Fullham kisasszony, és nem Eders.

— Kisse hangosabban, ha szabad kérnem Eders ur. Nem értettem egész tisztán a mit mondott.

Lucy kissé lehorgasztotta a fejét, hogy jobban hallja.

— Azt mondtam, hogy Petersnek és nem Edersnek hívnak! ordította a háztüznéző.

— Nagyon helyes, értem uram! Ne gondolja talán, hogy igen nagyot hallok! Ha tisztán beszél egész világosan megértem a szavát.

— A nagynéje beszélt nekem a kisasszonyról, folyatta Peters a beszélgetést. Sokáig lakott az en házamban.

— Mari néni meghalt! Abban téved Peters ur! Hiszen erről semmit sem irt!

— Sokáig lakott a házamban iméltette az özvegy, és hangja dobörgésként hangzott.

— Ugy úgy, most értettem. Lássá Peters ur, ha csak egy iczi-piczi hangosabban beszél

KÜLFÖLD.

Románia övrendszabályai a pestis ellen. A román minisztertanács az Oroszországból Romániába menők részére a határon való átkelési helyeket lezártatta kettőre, mint ilyeneket Mighenit és Reni-Galatzot jelölte meg. A fertőzött orosz tartományokból érkezőknek nem engedik az országba való belépést. Az orvosi vizsgálatnak nemcsak a fertőzött orosz tartományból, — hanem Oroszország bármely részéből érkezők alá vannak vetve. Ha a szükség úgy kívánja, gyanús jelenségek előfordultával minden hajó 10 napig vesztézában marad és Constantza kikötőjében tilos a kirakodás minden olyan hajóról, melyen bármiféle gyanús eset merült fel.

Miniszterváltás Németországban. A „Staatsanzeiger“ Retzke belügyminiszter ér Rosse közoktatásügyi miniszter fölmentését közli magas rendjelek adományozása kapcsán, továbbá közli, hogy belügyminiszteré Rheinbaben báró düsseldorfi kormányelők, közoktatásügyi miniszteré pedig Studt vesztfáliai főelnök nevezetett ki.

Katonatisztek párbajához kötött kombinációk. A „Wiener Abendpost“ tegnapi nap jelent: Néhány lap az Urabel-Spreng-féle párbajügyet a II. hadtestparancsnokság czáfolata ellenére még egyre politikai párt-szemponatok szerint itéli meg. Hogy ennek a mellátlan hajszának véget vessünk, illetékes helyről fel vagyunk hatalmazva arra, hogy a való tényállást a hivatalos vizsgálat alapján a következőkben ismertessük: A 24. gyalogezred tisztikarának 6 felsége születése napján rendezett lakomája után néhány tiszt és kadét visszamaradt az étkezőhelyiségben és kertyázott. Játék közben az esti órákban Urabel és Spreng között csak is a játékra vonatkozó szóváltás támadt, a mely, sajnos, tetlegességé fajult. Ez adott okot a párbajra és annak súlyos következményeire. Nagyon sajnálatra méltó dolog, hogy katonatisztek között jelentelen ok miatt mindjárt szidalmazás és tetlegesség járja és mindenki érthetőnek fogja találni, hogy ennek az osztrák tiszt körökben bizonyára igen ritkán előforduló, nem szép esetnek a részleteit nem hozzák nyilvánosságra. Még egyszer hangsúlyozzuk azonban, hogy az egész esetnek éppenséggel nem volt politikai színezete, amiért is — annál is in-

kább, mert mind a két tiszt német — tulajdonképen érthetően volna, hogy ezt az eseményt tendenciózus politikai szellemben anynyira elferdítik és kiaknázzak, ha nem találunk rá magyarázatot a mostani zavaros és hevült nemzeti viszonyokban.

A szudáni drámáról érdekes levelet kapott Sant-Louisból egy bórdeauxi kereskedő ház. E levél szerint Voulet százados egyedül követte el a szörnyű lázadást, a melynek Klobb ezredes és Ma ynier hadnagy áldozatul esett. Chanoine százados távol volt akkor az expedícióval, hogy tiszta vizet szerezzen. Voulet rendkívül gyűlölte Klobb ezredest csak várt az alkalmat, hogy megbosszulja magát rajta. Mikor Klobb Voulet és Chanoine ellen küldötték, figyelmeztette is a gyarmati hatóságot, hogy jobb lesz, ha más embert küld odá, mert nagy konfliktustól és vérontástól tart. A hatóság azonban ragaszkodott Klobb kiküldéséhez s Klobb ezek után kötelességszerűen elindult a lázadók ellen. Franciaországban most arról tanakodnak, hogy a vérontásért ne vonják-e felelősségre a gyarmati hatóságot is. Megindult a vizsgálat abban az irányban, hogy a gyarmati hatóság nem volt-e talán Voulet val összeütközve.

A rennesi tárgyalás.

— szept. 4.

A Dreyfus-pör.

A titkos tárgyalás, a melyen Hartmann órnagy befejezte vallomását, 1/8 óráig tartott, azután pedig megkezdődött a nyilvános tárgyalás.

Carrière kormánybiztos a hadügyminiszter megbízásából kijelent, hogy Lajoux ügynök egy havi fizetését egy 1899. május havában kelt rendeletre fizették ki és Franco százados Genuaba utazott, hogy Lajoux-t erről értesítse.

Azután felolvasták Bruyére századosnak ismeretes levelét, a melyben a százados fölajánlotta lemondását.

Az elnök figyelmezteti a hadiörvényszéket, hogy Bruyére-t e miatt a levél miatt megfosztották rangjától.

A következő tanu André, Bertulus vizsgálóbíró jegyzője. André azt mondja,

Deltájban még türethető volt. De most már mennem kell és kérem mondja meg a nővéremnek, hogy ha valamely fülörvos kezelése alá hajlandó magát adni, s kedvezően esik ki a kura, egybekelésünknek semmi sem áll többé útjába. Hogy is hallgathatta el a nagy néje előttem ezt a fatális dolgot! Valószínűleg attól tartott, hogy Lucy kisasszonynak ez esetben éppen nem lenne kihatása boldogságát bennem feltalálni.

— Már menni akar, Peters ur? Oh, milyen kár. Remélem, hogy minél előbb lesz szereocsénk ismét náunk láthatni őt, mondta Lucy amint vendége bucsut vett.

— Tehát a mielőbbi viszontlátásra! — Az attól függ, hogy ér véget a kura. A nővére közölni fogja kegyeddél, mit beszéltem veled. Ha elmegyek, megtud mindent.

— Bizonyára Peters ur, gondolni fogok önre, ha eltávozik, volt a Lucy válasza, csak irni fog ön?

— Talán, kisasszony. A min: Peters ur eltávozott, mindketten féktelen nevetésben törtünk ki.

— A jó néni mit fog mondani, ha a sükéségedet megudja? — kérdeztem másnap Lucytól, ki már megint hangosan kacagott.

Egy levélhordó adta meg rá a választ távirat a akjában.

— Nagyon aggódom. Tüstént utazom Londonba, valamely kapacitást kell megkérdezni. Mari nénémek.

(V—s.)

hogy hallotta, a mint Henry ezt mondta Bertulusnak:

— Ne faggasson, mindenképp a hadsereg becsületet kell megmenteni.

Azután ezt is mondta Henry:

— Nem kérek egyebet, csak azt, hogy Esterházyt nekem engedjék át. Dupaty löjje magát fősbe.

Azután Weillert hallgatják ki, a kiről azt állították, hogy Dreyfusra nézve kedvezőtlen nyilatkozatokat tett. A tanu tagadja ezt és azt mondja, hogy mindig hitt Dreyfus ártatlanságában. Dreyfus — ugymond — példás férj volt és nem volt játékos.

Demange felolvassa Dreyfus főrabbi levelet, a mely megerősíti Weillert vallomását.

Következik Roques komornyik kihallgatása, a ki tagadja, hogy Davignon Piquart-nak parancsörtszítje volt, hanem igenis ő volt Piquart parancsörtszítje 1896. október havától 1897. október haváig.

Piquart kijelenti, hogy Davignon legfőbb háromszor vagy négyszer hasznalta parancsörtszítnek, de soha sem küldött vele levelet Scheurer-Kestnernek.

Hadamard, Dreyfus unokatestvére, akit ezután kihallgatnak, azt mondja, hogy Painlevé lebeszélte arról, hogy az École Polytechnique tanárságát folyamodjék, mert unokatestvére Dreyfusnak. Erre ő azt válaszolta, hogy hiszen Dreyfus ártatlan és törvénytelenül itelték el. Hozzátette azt is, hogy Dreyfust csak egyszer látta, még pedig esküvére napján és hogy épp oly kevéssé kezkesedik érte, mint barbi másért.

Egy hozzá intézett kérdésre tagadja a tanu, hogy azt mondta, hogy a Dreyfus család tagjai nem akarják magukat többé Dreyfusért exponálni. Megjegyzi, hogy a Dreyfus magánéletére vonatkozó híresztelésnek soha sem adott hitelt és a Dreyfus úgyról csak annyit tudott, amit róla hallott és olvasott.

A következő tanu Painlevé, a ki Demange kívánságára azokról a tévedésekről nyilatkozik, a melyeket Bertillon módszerében talált.

Véleménye támogatására felolvassa Poincarré Henri matematikusnak egy levelét, a mely szinten cáfolgja Bertillon és Valerio módszerét. Painlevé ismétli azután a semmitőszek előtt tett vallomását és kijelenti, hogy Hadamard soha sem vonta kétségbe előtte Dreyfus ártatlanságát.

Gonse tábornok csodálkozik azon, hogy Hadamard és Painlevé vallomásának olyan nagy fontosságot tulajdonítanak és azt mondja, hogy a tanuknak abban a meggyőződésében, hogy Dreyfus, a kiért még családja sem akart kezeskedni, ártatlan, bizonyos ingadozások vehetők észre.

Painlevé élénken tiltakozik ez ellen és azt mondja, hogy Hadamard mindig meg volt győződve Dreyfus ártatlanságáról, arról pedig sohasem nyilatkozott a tanu, miként gondolkozik a vádlotról a Dreyfus-család.

Gonse és Painlevé kívánságára felolvassak azt a vallomást, a melyet az utóbbi a semmitőszek előtt Hadamardnak Dreyfusra vonatkozó nyilatkozatára nézve tett.

Gonse csak arra emlékszik pontosan, hogy Hadamard azt mondta, hogy Dreyfus nem olyan ember, akit a priori ártatlannak lehetne állítani.

Painlevé azt mondja, hogyha ehhez nem teszik hozzá, hogy Hadamard Dreyfus ártatlanságáról való meggyőződésének is adott kifejezést, nem adják vissza hiven szavait.

Gonse tábornok erre megjegyzi, hogy csak felvilágosítást akart adni.

Laborit azt kérdezi, miért ad Gonse helytelen felvilágosítást.

Az elnök ebben az alakban nem akarja fölenni a kérdést és felszólítja Laborit, hogy mérsékelje magát.

Laborit azt válaszolja, hogy ugyanis csak mérsékeltén él jogával.

Elnök megjegyzi, hogy ez nem áll és azt mondja Laborinak, hogy ne kiáltson túl az ő szavát.

A szegedi kiállítás.

Nagy események színhelye most Szeged. Vasárnap nyitották meg ligetében nagy ünnepélyességgel az országos mezőgazdasági kiállítást. Óriási jelentőségű ez egy magunkfajta elmaradt földmives államban, hol ezer baj vár az orvoslásra, ezer terv megerlelésre.

Husz éve, hogy Szeged romján elhangzott a királyi szó: Szeged szebb lesz, mint volt! Akkor e pár szó vigasztaló záloga volt egy szebb jövődönnek, most husz év után testet öltött gondolat, megvalósult prófécia, melynek legszebb bizonyága a megnyitott kiállítás. Darányi Ignác földmivelési miniszter, József főherceget, a kiállítás védőjét üdvözölve, megkapóan emlékezett a királyi jóslatról, melynek teljessége áldást hozott nemcsak a városra, hanem az egész Alföldre. Mint a miniszter üdvözlő szava, benső volt József főherceg válasza is, egyben megnyitója a gazdák kiállításának.

A kiállításról tudósítók a következők:

Az első mezőgazdasági országos kiállítás vasárnap délelőtt nyit meg az Erzsébet-ligetben. A kiállításnak, amely különben is első a maga nemében, kiváló fényt és jelentőséget kölcsönözött az a körülmény, hogy megnyitására eljött József főherceg, a kiállítás védője, eljött a kormány képviselőjében Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter, továbbá Perczel Dezső, a képviselőház elnöke és politikai és közgazdasági életünk számos kiválósága.

D. a. 10 órára volt a kiállítás megnyitása kitűzve. Pár percczel 10 óra előtt katonazene hangjai, majd a sorfalat aló közönség harsány éljenzése jelezték József főherceg közeledését, ki katonás tisztelgessel viszonzva a közönség üdvözlését, egyenesen a sátorba tartott.

Az éljenzés lecsillapulta után dr. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter a sátor alsó lépcsőjére állva, lelkes éljenzésektől gyakorta megszakított beszédét intézett József főherceghez.

Perczel Dezső tartó éljenzés követte Darányi Ignác szavait, míg végre szóhoz juthatott László Gyula helyettes polgármester, a ki lelkes szavakban tolmácsolta Szeged polgárainak kiváló örömet a főherceg látogatása fölött és örök hálóját a kiállítás védnökségének és megnyitásának elvállalásáért.

Majd fölkerete a főherceget, hogy a kiállítást megnyitni sziveskedjék, mire József főherceg általános feszült figyelem közt monddotta el gyönyörű megnyitó beszédjét, mely lelkesedést keltett.

A beszéd után azonnal a pavillonok felé indult, hogy a hatalmas területen szétszórt mezőgazdasági csoportokat bejárja, a mi jó másfél óráig is eltartott.

Délután fel 1 órakor visszatért a főherceg a Tisza-szállóba, a hol 1 órakor 60 teretű ebédet adott.

E közben csunya szél kerekedett s a délután azonban alaposan elmosta az eső, pedig sok mindenfélét terveztek e napra.

Délután 3 órakor kiállítás alkalmából tartott lovensenyre rándult ki a főherceg s élénk érdeklődés el nézte végig az egyes füzamokat. Közben mintegy fél óráig cerclet tartott, a mely alkalommal többeket megszólított, így Perczel Dezsőt, a képviselőház elnökét. Ugyanez alkalommal Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter bemutatta a főhercegnek Ivanka Oszkárt, Makkfalvy Gézá, Vass Béla grófot és másokat.

A lovenseny befejeztével a főherceg kíséretével együtt ismét a kiállítás területére ment, a mely ekkor már 30.000 lámpion gyönyörű fénytengerében uszott. Innen hátszavacsorára ment a főherceg Boros Antal vendéglősnek csárdájába; a főherceg kíséretében voltak Bolla altábornagy, Darányi miniszter,

Perczel Dezső a képviselőház elnöke, Gromon Dezső államtitkár s Palavicini Sándor őrnagy. A főherceg az egész vacsora alatt a legjobb hangulatban volt. A faggyúgyertya mellett elköltött vacsora után József főherceget megkínálták magyar dohánnyal töltött cseréppipával, a melyre jóízűen rágyújtott.

Este a színházban a főhercegnek és illusztris vendégeinek jelenlétében művészestély volt, a melyet Posa Lajos nyitott meg. Igen nagy tetszéssel fogadott prólogját adta elő.

Ábrahám Wein Margit Gounod Faustjának nagy áriáját énekelte ezután, majd Popper David játszotta el Rubinstein Adagioját. Ábrahám Emil néhány költeményét szavarta el F. Pevny Irén pedig Hunyadi László felvonásból énekelte.

A kiállításnak ma szép, derült idő kedvezett, úgy hogy az Erzsébet ligetben emelt pavilonokat rendkívül nagyszámú közönség látogatta. A kiállítás fenséges vendége József főherceg ma is kint járt a ligetben s látható érdeklődéssel tekintette meg a kiállítás ama részeit, ameyeket tegnap nem szemlélhetett meg.

A kiállítás megtekintése után a kulturpalotába hajtattott a főherceg, a hol a képzőművészeti kiállítás termeiben hosszasan elidőzött.

A kulturpalotából az állomásra hajtattott a főherceg, ahol akkorra megjelentek: Darányi Ignác kereskedelmi miniszter, Lukács László pénzügyminiszter, Gromon Dezső államtitkár, Zivánovics Ziván szerb kereskedelmi miniszter, a polgari és katonai hatóságok fejei stb.

Mielőtt a főherceg szalonkocsijába szállt rövid beszédben a legteljesebb meelégedését nyilvánította a kiállításnak minden várakozás felül muló sikere felett. Mint magyar gazda különös elismerését nyilvánította Darányi Ignác földmivelésügyi miniszternek, s ama szilárd meggyőződésének adott kifejezést, hogy ha földmivelési politikánk a jelenlegi irányban következetesen fog előrehaladni, akkor az ország mezőgazdasága nagy virágzásnak fog indulni. Egyben biztosította a kormányt, hogy akcióját ez irányban a legodaadóbban támogatni fogja.

József főherceg bucsuszavaira Darányi Ignác földmiv. miniszter válaszolt.

Erre József főherceg szalonkocsijára szállt a vonat pontban 10 órakor, a megjelent nagyszámú közönség lelkes éljenzésétől kísérve, kirobogott a pályaudvarról.

Szegeden ma tartották meg az ötödik országos gazdakongresszust, a kongresszus tagjainak rendkívüli élénk részvétele mellett. A kongresszus tanácskozását gróf Zselénszky Róbert nyitotta meg, miközben megérkezett Darányi Ignác földmivelési miniszter is, a ki rövid beszédben kitarására serkentette a gazdákat és kijelentette, mikép minden országos érdektörévésekben föltétlenül számíthatnak a kormány támogatására a kongresszus mai tanácskozásán a napirend tárgyai közül csak Majláth grófnak: Hogyan lehetnek a gazdákon segíteni? című előadását tárgyalhatták. A tárgyrend többi pontjainak megvitatására a kongresszus holnap és holnapután folytatni fogja tanácskozásait.

Ugyancsak ma nyit meg Szegeden az országos képzőművészeti kongresszus is, a melyen Wekerle Sándor, a közigazgatási bíróság elnöke elnököl. Wekerle Sándor elnöki megnyitójában a képzőművészetek fontos szerepét hangoztatta a kulturában s kiemelte, mennyire fontos a hazai kultúra érdekében, hogy a hazai művészeti rokonegyesületek szövetkezzenek.

Beszéltek még Vámosi és Kovács tanár orsz. képzőművészeti felügyelő, mindketten az ország képzőművészeti nívójának emelése érdekében.

Szeged város a kiállítás alkalmából még mindig rendkívül élénk és népes; újabb újabb küldött seregkeik érkeznek és számos magánlátogató, úgy, hogy az idegenforgalom a tegnapi megnyitó-ünnep lezajlása után is alig mutat csökkenést. Ma jelent meg a kiállításon az ugovári kiállítók csoportja, a

mely az ej folyamán érkezett az alföldi metropolisba.

Rendkívüli városi közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, szept. 5.

Tekintélyes számú városatyát gyűjtött össze a mai rendkívüli városi közgyűlés, melynek főtárgya a város szabályozási tervének megállapítása volt. A gyűlés egyike volt a legérdekesebbnek, a mely mostanában lefolyt. Az ellenzék kiváló tagjainak alapos, érvekben gazdag felszólalása magas színvonalú vitát provokált, melyben Kiss A., Marton I. és Juhász I. a logika és igazság fegyverével harcolva bebizonyították, hogy a szabályozási tervet a tanács által előterjesztett alakban nem fogadható el. Bebizonyították azt is, hogy a tanács politikája, mely e kérdésben a luxusra van különös tekintettel, célra nem vezet. 1/2, 10 órakor nyitotta meg az ülést Gr. Degenfeld József főispán.

A közgyűlési tagok óhajára A c z é l Géza főmérnök ismerteti a szabályozási tervet. Hangsúlyozza a szabályozás feltétlen szükségességét a melyet különösen forgalmi okokból kíván a város jövő fejlődése. Különösen nagy fontosságuk van a szabályozási tervben a körutaknak, t. körutak megoldják azt a kérdést a mi különben ma még megoldatlan Debreczenben. tudniillik a jövő villamos vasutjának közlekedési vonalait. Ezeket a körutakon közlekedhetik majd a villamos, de e mellett másféle forgalmat is igen könnyen lehet bonyolítani.

A körutak közvetlenül kötik össze a belvárost a külvárossal. Ez a külvárosi telkek emelkedését fogja előidézni. Szóval közvetlenül kapcsolja a város belső részét össze a külterületekkel. Az új szabályozási terv figyelemmel volt a sétányok és játszó terek létesítésére is. Minden város rész megkapja a maga sétaterét. E mellett az iskolák által megkívánt játszó terek közelben való elhelyezésére is figyelem volt fordítva. A nagyerdőnek megfelelőleg a déli rész lakói egy népiiget fognak kapni. Kéri ezután a közgyűlést hogy a szabályozási tervet, miután az nagy körültekintéssel készült el fogadja el, hogy a tanács ennek alapján intézkedhessék.

Kiss Albert: A szabályozási tervetben sok helyes dolgot talált. De viszont aggodalommal tölti el a tervezetnek különösen a belső körutakra vonatkozó része. E szabályozási terv megítélésében azután nagyon szükséges volna a szabályrendelet ismerete imelyet a tanács által kiadott ismertetés későbbre ígér. A szabályozási terv csakis a szabályrendelettel tárgyalható együtt, ha nincs kész, úgy várnia kell a jövő májusi közgyűlésig, a mikor együttesen tárgyalható. De kérdés továbbá, milyen sorrendben fog végbemenni a kisajátítás és utca rendezés. Az erre szolgáló alapja a városnak nem ép gazdag. Ha most már először a belső körutat vagy pláne a kül és belterület szabályozását egyszerre szándékoznak megvalósítani, lesz-e annyi ereje a szabályozási alapnak, hogy ezt megbirja? Mert fájdalom, ma már Debreczen városa olyan anyagi viszonyok közt van, hogy nagyon meg kell gondolnia hova tegye a pénzt. Majd előli az a viszás helyzet, hogy a sok körut alkotás és romholás közt megakadnak, mert nem lesz pénz. Mit fog akkor a város cselekedni? Csakis megfontolva, mindent mérlegeve hajlandó a tervezet részleges elfogadásába bele meenni. Előbb azonban a nehezmenyezett dolgokról kér kimérintő felvilágosítást. (Általános helyeslés.)

Dr. Kalmár tiltakozik az ellen, hogy a szabályozási körbe a temetők is bevonassanak.

A c z é l Géza: Ismételné a védni iyekszik a javaslatot. Szerinte a szabályozási terv a szabályrendelettel együtt nem lehet tárgyalható. A határidőt megállapítani nem lehet. Annnyit azonban kijelent, hogy miot a tanácsi javaslat is mondja, a szabályozás évről-évre a kisajátítási penztár erejéig terjedhet, tulkiadás vagy munka megszakítás nem állhat elő. Kéri a javaslat elfogadását.

H I R E K.

Dr. Márton Imre: Egy pontjára bivatkozván a szabályozási tervet, mely a Miklósi-utca kisajátításával a Czégy-féle ház lerombolását czélozza, bebizonyítja, hogy a munkaprogram, valamint pénz és idő tekintetében feltétlenül új felvilágosítással kell a tanácsnak előállni. Kéri a tárgyalás elhalasztását májusig.

Ábrahám László főügyész hivatalos kötelességéből kifolyólag végtelen szánalommal és közönséges érvekkel akarja Kiss Albert és Márton Imre érveit megcáfolni.

Sz. Szabó László: Hosszabb beszédben általános helyesléstől kísérve bizonyítja, hogy a tervezet jelen alakjában nem lehet tárgyalni. Kéri a napirendről egy időre való levételt.

Aczél Géza: Válaszol úgy Kiss Albert, mint Márton Imre és Kalmár Barna kifogásaira. Válasza azonban csak a szabályozás tervét készítő bizottság dicsérete volt.

Dicsőfi József: Aczél Géza beszéde folyamán tett egyes helytelen kijelentéseit cáfolja meg. Ő neki is az a nézete, a mi Sz. Szabó Lászlónak. Először azt gondolta, hogy legjobb, ha e kérdés egy nagy bizottsághoz utasítottatik, amely a szabályozási tervezet rajza mellett a szöveget is elkészíti, amire a város minden polgárának, úgy a bizottsági tagoknak is szüksége van. A tervezet maga egyáltalán nem elegendő, szöveg nélkül a bizottság munkálata hiányos. Hogy ez azonban megtörténjék, óhajtanónak tartja a tervezetnek egy időre a napirendről való levételt.

Juhász Ignác: Hasonlóképpen a napirendről való levételt óhajta. Erős logikával alapos érvekkel cáfolja meg Aczél Géza téves állításait. Tiltakozik az ellen a gyanúsítás ellen, melylyel Aczél Géza a bizottság tagjait illette. A bizottsági tagok szívükön viselik annyira a város érdekeit, mint a főmérnök.

Ábrahám László főügyész a ki úgy látszik rendkívüli jogasznak tartja magát először Dicsőfi József beszédebe akart belekapaszkodni. Mikor a helyes utra térítettett Juhász Ignác beszédebe kötött bele. Természetes, hogy a főügyész urnak ez egyáltalán nem sikerült.

Rösszler Richard a Kiss Albert előterjesztését, illetve indítványát fogadja el.

Kiss Albert a kérdés szavazására bocsátása előtt reflectál Aczél főmérnök és Kola János felszólalására. Ő e kérdés kivételét biztossá óhajta tenni úgy hogy a város polgárait anyagilag ne terhelje kicsinyes aggodalmokról itt szó nem lehet. A kisajátítás nem kis dolog. Példa rá Budapest. Ott 20 millió forint áll a kisajátítási költségek fedezésére mégis van munka program Debreczen szegény kisajátítási pénztára a tervezet szerinti módszert nem bírja ki. Kijelenti hogy ragaszkodik első indítványához mely a tervezet tárgyalását a májusi közgyűlésre kívánja elhalasztani.

Sz. Szabó László erős kritikával sújta az előkészítő bizottságot a melyre ugyan csak felvidult a többség.

Elnök főispán ezután elrendelte a szavazást. A kérdést a következő sorban tette fel: Először Márton Imre halasztási indítványa került szavazás alá, a ki a májusi közgyűlésre óhajta az ügy tárgyalását elhalasztani (Rokon indítványok ezzel Kiss Albert, Sz. Szabó L. és indítványai ezek összevonattak) A szavazás névszerint történt. Mellette szavazott 33 ellene 47. Így Márton Imre indítványát 14 szótöbbséggel elejtették. Másodszor a tanács javaslata szavaztak mely egész teljességében elfogadja a bizottság szabályozási tervét. A tanács javaslata elfogadtatott. Elfogadták azonban Ábrahám főügyész azon propositióját, hogy kormányhatóság a jóváhagyás a csak akkor fog terjesztetni a szabályozási terv, a mikor a szabályrendelet szövege elkészül. Ezzel tehát az ellenzéki bizottsági tagok felszólalása eredményes lett.

Az ülés 1/2, 1 órakor ért véget.

* **Hitelesítő közgyűlés.** Holnap d. e. 10 órakor gróf Dégenfeld József elnökleite alatt a mai közgyűlés jegyzőkönyvét hitelesítő ülés lesz a városháza nagytermében.

* **Üdvös ujtás a bejelentéseknél.** Olyan nagy és népes városban, mint Debreczen, igen nagy a bejelentési hivatal forgalma. Különösen megtorlódnak a bejelentések az évnegyedek, de a hónapok első napjain is, mikor az előirt személyes bejelentések a bejelentőkre nézve sok fáradsággal, a hivatalra nézve pedig megfeszített munkával járnak. Ezen a bajon akar segíteni Vég Gyula h. főkapitány, ki ez ügyben egy igen üdvös s modern városnál nagy jelentőségű előterjesztést tett a városi tanácsnak. A h. főkapitány a közönség és a pontos ügyvitel érdekében egy czélszerű módszert ajánl elfogadásra. E szerint — egyelőre kísérletként — három rovatra osztott s levélzólappként továbbítható úrlapok bocsátatnának a bejelentő hivatal által, melyeknek kitöltése, postán való elküldése a lehető legkönnyebb volna, kezelhetősegük pedig a bejelentő hivatal munkáját is könnyebbé és megbízhatóbbá tenné. A terv igen életrevaló s első sorban magának a közönségnek kényelmére szolgál. Hi-szük, hogy ez igazán modern s üdvös előterjesztést a tanács is magáévá teszi s más bánásmódban fogja részesíteni, mint ugyancsak Vég Gyula h. főkapitányának a kávéházi nő alkalmazottak felügyeletére vonatkozó szintén nagyfontosságú előterjesztését, melyet a tanács egy kissé farizeuskodó megokolással visszautasított. Nem hisszük el, hogy a tanács minden modern ujtásra vaskalapos csökönnyösséggel válaszol s elvárjuk, hogy a közjó érdeke győzzön a tanács tagok egynemelyikének megcsökönnyösödött, bürokrata gondolkozás módja felett.

* **A város és a kertészeti kiállítás.** Szeptember 20-án, mint már többször megírtuk kertészeti kiállítás lesz Debreczenben. A kiállításnak nagy fontossága van, fontosságát maga a város érezte legjobban, midőn a mai rendkívüli közgyűlésen a kiállítás czéljaira 400 frtot szavazott meg.

* **Ülések a városházán.** Ma d. u. gróf Dégenfeld József főispán elnökleite alatt közigazgatási bizottsági ülés lesz, melyen az előadók a város mult havi állapotáról tesznek jelentést. A közigazgatási bizottsági ülés után ugyan ugyancsak a főispán elnökleite alatt tejes tanácsülés lesz.

* **Aczél Géza szabadsága.** Aczél Géza városi főmérnök 6 heti szabadságot kért, melyet tanulmányutra akar felhasználni. A kérvényt ma tárgyalta a közgyűlés. Megadta ugyan Aczél Gézának a hat heti szabadságot, de azzal a kikötéssel, hogy szabadságidejét, csak a közvilágítás ügyének lebonyolítása után veheti ki. Kíváncsiak vagyunk, hogy így mikor megy vakációzni a főmérnök ur!

* **Felhívás az iparos mester urakhoz.** Az iparos tanoncziskolában a beírást a Csapó utcán 33. sz. alatt, a Barcsay-fele haznál szept. hó 5-én d. u. 6 órakor megkezdjük. Szeptember hó 8-ától a tanításokat megtartjuk. Az új iparos tanonczok szept. 15-ig beírást vegt annyival inkább jelentkezzenek, mert e naptól mint mulasztók jelentetnek be s mulasztásuk iparkihágásnak minősíthetők. A beíratkozott tanoncz olvasókönyvvel, író és rajzeszközzel felszerelve tartozik az iskolában megjelenni. Dóczy Gedeon, ip. tanoncz isk. igazgató.

* **A város szénája.** A városi tanács tegnapi ülésében foglalkozott az általunk pár nap előtt már ismertett szénaugygyel, amelyre végeredményképen kimondta a tanács, hogy a 3330 forintra becsült szénakazlakat szeptember 15-én délelőtti 10 órakor a városházán tartandó árverésen adja el. A jelzett napig tartó ajánlatok adhatók be, de részt lehet venni szóbeli versenyyel is az árverés napján. A kikiáltási ár tízperczentre hánatpénzzel leteendő. A tanács az arlejtési bizottság tagjaiva Király Gyula gazdasági tanácsnok elnökleite alatt Ábrahám László

tisztifőügyészt, Szabó József fősz. amvevőt nevezte ki és a törvényhatósági bizottság tagjai közül L. Nagy Balint és Horváth Istvan bizottsági tagokat kéri fel.

* **Debreczeni gazdák Szegeden.** A szegedi gazdasági kiállítás mindez deig nem nagy vonz. erőt gyakorolt a debreczeni gazdakra. Vagy nem bíztak azok sikerében, vagy szokatlan dolgonak tartották s nem is igyekeztek sem résztvevással, sem látogatással kifejezni érdeklődésüket. Par héttel ez előtt tervbe volt véve, hogy a debreczeni kisgazdák tömegesen rándulnak Szegedre a kiállítás megtekintésére, a terv azonban a résztvevők hiányában füstbe ment. Most azonban midőn a kiállítás sikeréről oly pompás hírek érkeznek, megmozdultak gazdáink is. Több nagy es kisgazda elhatározta, hogy megtekinti a kiállítást. E végre a gazdasági egyesület elnökénél már eddig huszan jelentkeztek. Az indulás a szerda reggeli gyorsvonattal történik. Mivel az érdeklődés folyton terjed, nagyon valószínű, hogy a jelzett napon husznál jóval több gazda fog csoportosulni a maga nemében felette érdekes kiállítás megtekintésére.

* **Meglakolt anyós.** Egy, a piaczon elkövetett gyilkosság a g o t jelentettek ma reggel nekünk. A gyilkos egy v o lett volna, az áldozat pedig az állítólagos gyilkos anyósa. A rendőrségnél kiderült aztán, mi igaz az állítólagos gyilkos-ságból. Az történt, hogy Kovács Dániel üzleti alkalmazott az üzletben értesült arról, hogy anyósa, ki valóságban atka volt házuknak, midőn ő távozott, tetőlegesen bántalmazta más állapotban levő nejét. Az elkeseredett ember, kinek nem egy kellemetlen percet szerzett már szeretett anyósa, felzúgva sietett haza s a városháza előtt találkozott anyósával, kit egy nadválczával érdeme szerint elpáholta. A bűnhődést nagy közönség nezte végig. Rendőrök jöttek kik Kovácsot bekisérték. Erdélyi fogalmazó megbüntette a magáról megfélekedzett embert, de alighanem enyhítő körülmények vette azt, hogy a z a n y ó s á t v e r t e m e g. S bizony a jelen esetben csak a paragrafus miatt kellett megbüntetni szegény Kovácsot.

* **Kalapcsere.** Egy kalapot a mai városi közgyűlésen valnki elcsereált. Tulajdonosa kéri az illetőt hozza be a szerkesztőségünkbe a hol meg tudhatja kié a kérdéses kalap.

x **Az egyedül kellemes ízű és legkellemesebbnek elismert természetes hashajtó-szer** a Ferencz József keserűviz, a melyből dus gyógyhatásos tartalmánál fogva, mint rendszeres adag egy boros pohárral véve elegendes. Ezen hazai vizet 10 világkiállitason 10 aranyéremmel tüntették ki. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

x **Az iskola kezdetével** városunkba érkező tanuló-ifjúság fehéremű szűkségletének ellátására ajánlja nagy választéku és előnyös aruraktarát **Kardos László** Kossuth-utca.

L E V E L E K.

Mozgó bizottság.

Ugy halljuk, a színügyi bizottság néhány tagja jelenleg M.-Szigeten időzik, hogy végig hallgassa Komjáthy néhany előadását, főképen pedig véleményt alkosson a szintársulat új tagjai felől.

Nagyon jól esik nekünk ez a lelkiismeretesség. Kedvünk volna szinte dicsekedni: ime, ilyen derék bizottsága legyen egy-egy városnak, mint nekünk! . . . . Elutazik az ország szélére is, hogy kötelességét lelkiismeretesen teljesítse . . .

Mondom: kedvünk volna dicsekedni, de nincs hozzá elég merszünk.

Ne értsen félre senki. Én nem akarok Komjáthy ellen szólani. Komjáthyt pártolja nagyon a közönség, ergo nagyon meg lehet elégedve vele. Ebbe a dologba mindhiába szólunk és szólnánk. De nincs is reá semmi szükség. Én színházi kérdésekben már egészen fatalista lettem s hiszem szegény, néhai J u s t h

Zsigmond mondását: valahogy csak lesz, sehogymég nem volt.

De a színházi bizottságról már lehet beszélni. Sőt ha nagyon őszinte akarnék lenni, azt mondanám: városi bizottság, tehát lehet ütni. Lévé a mi bizottságainknak állandóan olyan bjtásai, melyeken magam féle okvetetlen és nyughatatlan emberek bátran nyaralhatunk, ha véletlenül nem akarunk karriert Debreczenben csinálni, vagy ha semmiképen sem férünk meg a bőrünkben.

No de szóljunk hát egy pár szót a fentebb tisztelt bizottságról.

Egyszer voltam olyan szerencsés helyzetben, hogy tanuja lehettem e bizottság ülésének.

A napirenden igen fontos tárgyak voltak. Nem volt köztük a három évben egyszer előkerülő színházberlés, mert akkor tanhatnál több lett volna a jelenlevők száma. Mert — ha már elárultam — az ülésen bizony csak hatan voltak.

A tárgyak — ismétlem — fontosak, az ülések azonban szörnyen unatkoztok. Talán kettő kivételével. A nevöket nem írom ki, legalább magát mindenik az egyiknek gondolja.

No hát ez a kettő sem tudott a tárgyak iránt érdeklődést keltetni.

Az ülésnek legkimagaslóbb s legnagyobb hatást keltett mozzanata egy közepszerű szellemességü, de elég pikáns vicc volt.

A határozat pedig — százados vice-elve — az volt, hogy majd maskor határoznak.

Én, aki erősen hiszek első impresszióimban, már akkor megalkottam véleményemet az irasomban már többször tisztelt bizottságról.

Ezt a véleményt igazolta egész működése, de nem csafolja meg a mostani szigeti utja sem, melyet én egyszerűen egy szépen, kigondolt s jól sikerülhetett kirándulásnak tartok: semmi egyébnek.

De miért is volna más? . . .

A szinügyi bizottság igazi debreczeni emberekből áll, kik óvatosak és körültekintők.

Nem akarnak túlságosan nagy eredményt érni el, nehogy avval vádolják őket, hogy ök másokat akarnak példára serkenteni! . . .

Vannak ám a remekül átalakított város-házán olyanok is, kik annyit sem dolgoznak mint egy szinügyi bizottsági tag! . . .

Tudomány, irodalom, művészet.

A brüsszeli nemzetközi orvosi konferencia. Dr. Marschalkó Tamás kolozsvári orvos-egyetemi tanár Brüsszelbe utazott, ahol a veneriás bántalmak profilakszisa czéjából megtartandó nemzetközi konferencián a magyar kormányt fogja képviselni. Dr. Marschalkó volt az, aki 1896. marc. 1-én a bpesti orvos-egyesületben egy előadásában leplezetlenül feltárta a nálunk uralkodó szomorú állapotokat és egy nagy mérvet öltött mozgalomnak vetette meg az alapját, a melynek folyamán egy bizottság — a melynek ugyan csak ő volt a referense — emlékiratot nyújtott át a kormánynak, a melynek üdvös hatása már eddig is több egészséges reformban nyilvánult.

A regény műfaja.

Irta és felolvasta Csengey Gusztáv, az operjesi közsős — ev. és r. kath. — tanári körben.

A regény műfaját akarom ismertetni. Abban a kellemes helyzetben képzelem magamat, hogy tárgyam közérdekü, vagy is

olyan, a melyről mindenki szívesen hallgat meg egyetmást, mert hiszen van-e itt valaki, á ki regényt ne olvasott volna, vagy ne olvasna?!

A mai olvasó közönségnek még korát is a regény szeriit lehet meghatározni s két osztályba sorozni: az első osztályba azok tartoznak, kik regényt olvasnak, másodikba azok akik már nem olvasnak regényt. Az elsőbe tartozik az arany fiatalság s a bájos női nem, még pedig a bakfisch-kortól kezdve egész a késő matrónakorig, mert a nő már csak akkor nem olvas regényt, mikor meghalt. — A második osztályba a férfiaknak az a része tartozik, a kiknek fejebubján már a holdvilág allegorikus karikája mutatkozik, s hajában, szakáiban gyarapszik az ezüst ázsója. A mi alföldi népünk azt mondaná rá, hogy: deres.

Egy másik kategória szerint ma már csak kétféle olvasó közönség van: egy regényolvasó és egy újságolvasó, mert a mai világon a napisajtó és a regény uralkodik. A regény nyel kezdjük és az újsággal végezzük.

A regény tehát a mai irodalmi műveltség legnevezetesebb faktora.

Azonban — és itt kezdődik az én mai szerepem, a melyhez illendő áhitattal nagy lélekzetet kell vennem — azonban bölgyeim: regényolvasók! és uraim! újságolvasók, hanyan vannak azok, akik szamot tudnak adni arról, amit olvastak? — Nem úgy értem, hogy meg ne tudnak mondani, hogy ez vagy amaz tetszett; hanem hogy megtudják bírálai, hogy milyen fajta: rossz az, vagy jó, amit olvastak?

A regényolvasásnak rendkívül nagy elterjedése, a regényirodalom túlságosan bő termelését idézte elő, s ez ismét a műfaj túltengését.

A gyárak korában élünk, a regény is ma már gyárilag készül. Annál fontosabb, hogy megudjuk e különböztetni, a mester igaz művét a gyártmánytól?

A regény tudatos olvasása pedig éppen oly ritka, mint a milyen általános a regényolvasás maga. A regényirodalom roppant nagy közönségében elenyészően csekély azok száma, akik az, amit olvasnak, megbírálai s osztályozni is tudják.

De itt táán ellenmondással is találkozom, nem azért, mintha ezt így általában el nem ismernék, hanem, hogy nem tartják éppen szükségesnek.

Nagyon elterjedt felfogás az, hogy a regényolvasás: mulatság; czéjja: a kellemes szórakozás és ebben csak az a fő, hogy tetszik-e az, amit olvasok, vagy nem tetszik.

Ha tetszett a regény, akkor megfelelt a célnak éppen úgy, mint a másfajta mulatság, ha kielégített.

Kritika nem kell ehez, de különben minden olvasónak megvan a maga kritikája a szerint, a mint az olvasott regényben tetszett, vagy nem tetszett neki valami.

De hisz éppen ez a baj! az általánosan elterjedt regény olvasásnak éppen az a legnagyobb hiánya, hogy kritikája az olvasó egyen sége szerint egészen szubjektív s ezt a szubjektív ítélőképességet teljesen elégnék tartják.

A különböző ismeretek behatása s a társadalmi gyakorlat megalkotta a sokoldalú műveltséget, melynek megvan a maga szép érzéke s erkölcsi felfogása a dolgok helyes rendjéről.

Ez a szép érzék s ez az erkölcsi felfogás bizonyos általános szabályokon nyugszik s megadja a művelt embernek azt a mérleget, mely szerint a dolgokat helyesen ítéheti meg.

Igy nem fog megtévedni a regény olvasásban sem, ha a műfaj szabályait szakszerűen nem ismeri is.

Igy vélekednek legtöbbször s ez nagyjából igaz is; nagyon szomorú volna, ha nem így volna.

De ez a felfogás csak a nagyjából fogadható el, mert a társadalomnak csak bi-

zonyos rétegére, még pedig a képzetebb rétegére alkalmazható s még ott is, mert a műveltség teljesebb, vagy hiányosabb voltától függ, mérlege nagyon ingadozó. Ha az egyik serpenyőben a regényt képzeljük, a másikban az olvasó egyén műveltségét, szép érzékét és erkölcsi felfogását, ezeknek súlya szerint lesz a másik serpenyő tartalma könnyű vagy nehéz. Ha kevesebb, hiányosabb a műveltség súlya, nehezebbnek, tehát értékesebbnek látszik a regény.

Igy csak táálomra mérünk, így a mérleg mindig ingadozni fog s az egyensúly soha sem áll helyre.

Azt a nehezéket kell tenni műveltségünk serpenyőjébe, ami a portéka igazi súlya, értéke; csak úgy határozhatjuk meg, mennyit ér igazán.

A mérlegeléshez tehát a regény műfajának ismerete okvetetlenül szükséges. Részleteit szép érzékünk megbírálhatja, de a művet a maga egészében a regény műfajának ismeretével nélkül soha.

De hát kell ez? szükséges ez?

Hiszen ha regényt olvasunk, csak mulatni akarunk.

(Folyt. köv.)

CSARNOK.

Két daczos lélek.

Akár csak tükröt tartottak volna elém, a melyben jövendő képmásomat látom meg.

A muzeum-kert egy magányos padján ülve, nagyon kedves, de kétes sikerü szándékkal foglalkoztam.

Az ákáczfák javában virágoztak; a nap átszűrődött a lombokon. Csupa mo-oly a természet; itt is, e szük parkban. Minden biztatni látszott. Végre elégedtem szivarra gyujtottam, mint a ki nagy munkát végzett.

Végeztem is. Mert nem tréfadolog a mikor az ember száz kérdést vet föl, a mely közül ötvenre nemmel fel-l s mégis addig okoskodik, míg kerek száz igenel szavazza le önmagát. A lány kaczer, bju; meg is fog csalni — merget vebetsz rá! És lemondani róla — az sem lehetőség-s.

Ime az életkérdés.

S a szivarnak hany kari azva hömpölygő, elnyéső füstlelegét kell az embernek szemlélnie, míg támaszpontot nyer, mely szilárdabb legyen, mint ezek a fellegek! Hány-szor jut eszébe, hogy minden csak füst, mely szal, bukfenczet vet, terjeszkedik s végre a semmiségbe vesz! Valóságos küzdelem, míg az ember a sok ellentétes érzelmét, gondolatát átszűri azon a szítán, melynek neve: ítélet.

A szitalásban egészen elmerültem, különben észrevettem volna, hogy idegen közelédek felém. Csak akkor ébredtem föl merengésemből midőn szó nélkül mellém telepedett a padon.

Mintegy negyven éves férfiú volt. Barna haja rendezetlenül logott le homlokára, a mint téher kal-pját levette. Szemeiben kihavvadó tűz fenylett, bágyadt arcját halványosság lepte el. Ajkai fölött csintalan bajusz hetykélkedett melyért a nők rendszeren rajongai szoktak. Csupa szelidség volt mégis a képe.

Ő szólalt mege löször. Olyan volt a hangja, mint azoké az embereke, a kik nagyon ritkan haragszanak. Sajátságos zsidótság volt egész lényén. Már előb néhányat sóhajtott s a mikor most ujra rátekitettem: láttam, hogy kissé ittas. Botjával a pázsitot csapkodta, s a mint maga elé nézett: valamin tépelődött és keserűen mosolygott.

Mégis meglepett, a mikor hirtelen kérdezte:

— Tán feleséges ember az ur?

— Még nem.

— Ön még nem, én pedig már nem. Vajjon melyikünk irigyelheti a másikat?

Jóakaró mosolylyal neztém rá.

— Különben, — folytatta fölemelkedve ülésből, — engedje meg hogy bemutassam ma-

Megmondtuk egymás nevét. Szántay Tihamérnek bívták őt.

— Ah, Tihamér! Ön is Tihamér?

No ez aztán a véletlen! Új ismerősöm ráta a kezét s örvendet.

Nem szeretem az ittas embert. Azon a verőfényes májusi délutánon pedig a mikor kedélyemet folyvást más hangulatok szállták meg, ez az új ismerősöm szinte bántott a furcsa agával. A mint aztán egy közeli vendéglőbe hívtam, azonnal bucsút vettem tőle.

— Isten önnel. Örvendek hogy —

Nem fogadta el felebaratt jobbjomat. Fel-szökött a padról s rám meresztette véréssz szemét.

— Ne menjen! — rebegette. Maradjon, kérem. Tartson velem.

— Sietős a dolgom.

— De ha kérem! Szeretnék valamit elmondani önnek. Valami pompás históriát. Nos? Nem akarja? akkor hát Isten áldja.

Elsiettem. Még csak az kellene, hogy ennek a felség-vesztette embernek a szerencsétlenségét hallgassam! Nem akarom hogy a szomorú példája elriasszon a szándékomból. Hala Istennek már el is vagyok ha ározva. Az a ki-lány az enyém lesz — és most el hozzá! A kételkedés e kínos napján oly édes lesz, a nagy, két szemébe nézhetek; jól esik még a kaczerkodása is, csak lássam őt, holdog-gá tesz majd. Majd ha csókra nyujja kezét, mely az ég áldását osztja nekem s a melyől mégis télek, hogy ostorommá válhatik.

Hisztalan volt örömöm. Nem találtam lotthon.

Ki tudja, hol örvend gondatlan élete egy futó perczének, s míg én aggódva vágyódom utána: ő rám sem gondol.

Elcsigázva mentem haza felé. Bántott az esti vidám zaj az utcákon; a sok vigadni siető ember; a gázlámpák fénye — minden!

Mikor mondhatom majd én is: „Beh boldog az ember, ha megtalálta azt, a ki utána elke áhit!”

— Soha, soha sem! Ha mindjárt —

Hatra kaptam fejemet. Ki az a ki Poe Edgar hollójaként fülembé károg?

Tihamér tartotta egy monológját.

Még szánandóbb állapotban volt, mint délután. A lámpa fényében még sápadtabbnak látszott az arca. És tántorgott.

— Ki az? — rikoltott rám. Ah ön! A druzsám.

— En vagyok. De mi lette?

— Semmi Eppnséggel semmi. Örvendek, hogy megcsipettem. Most hát csak jöjjön velem. Ugye-e jön? Ide nézzen csak. Hő régi kedves hely ez!

Mielőtt még szabadkozhattam, bevonszolt egy ajtón. Most már nem is bánom.

Kisebb korcsma volt. Tihamér egy sarokba igyekezett. Követtem őt.

A köze edő pinczérre rárvát, hogy bort hozzon. Aztán rám nézett és mosolygott.

Bizony régi kedves hely ez! Hajhal! Milyen gyöngyét éltünk itt valamikor. Nincs több ilyen hely! Most már csak folytatjuk; elkezdem a hol elhagytam: nem parancsol nekem senki, senki, még a —

Tihamér e szóval elhallgatott s ököltre szoritotta jobbját. Aztán ismét rám mosolyogva.

— Soha, sohasem! S ha mindjárt az egész pereputtyos rokonság jön is értem. Nem én! Itt maradok, a míg kedvem tartja, aztán nyakamba veszem a világot.

A pinczér hozta az ita t.

— Nos, édes druzsám, hát Isten éltesen minden fehér cselédet, — rikoltott gunyosan. Aztán hirtelen elhallgatott.

— Ej ne! — próbáltam vigasztalni. A míg jó bor van, orvosság is van minden bánat ellen.

— Hallgasson meg, édes barátom! Engedje meg, hogy így szólithassam. Hallgasson meg, s ha elbeszéltem, milyen hitvány bolond vagyok, ne nevessem ki, hanem szorítsa meg a kezemet és mondja: Érttem, ez mindnyájunk sorsa!

— Beszéljen, szívesen hallgatom.

Folyt. köv.

A közönség köréből.*)

Tisztelettel felkérjük a Tekintetes szerkesztőjeget (az összes helybeli lapok T. szerkesztőit) a nagy utazó közönség érdekében a következő közlésére:

Ha az ember a délután 4 órakor induló vonatokhoz kimegy a helybeli vasúttomásra — óriási sokaságu, mindenféle rendű, rangu utazó közönséget talál naponta. Ez ugyan jó jel, mert az utasforgalom örvendetes emelkedését jelenti. De azonban, ha például Szatmár—Sziget fele utazik az ember — helyet vagy nem kap vagy kénytelen úgy utazni, mint a hordóba préselt hering, daczára annak, hogy 2—3 kocsi csatolnak a vonathoz.

Sok utas álva kénytelen az utját megtenni, holott ülőhelyre van jogosítványa, jegye után. A mult hét folyamán is ezen körülményből kifolyólag heves összekocczásnak voltunk szem és fültanuja, mely a helyi állomásfőnök ur és egy utas között történt; mely

* Ezen rovat alatt közérdekű dolgokat szívesen közlünk, de a felelősség a beküldőt terheli.

rendőri jegyzőkönyvvel végződött s utólefolyása az illető hatóság előtt lesz. Igaza mindkét félnek lehetett, de az utazóközönség jogos érdeke szempontjából, a felszólaló utasnak bizonyára indokolt oka volt.

Hogy az utazó közönség jogos kívánsága teljesüljön s a M. Á. V. hivatalnok és kezelő személyzete teendőit könnyebben s jobban végezhesse: csakis a közös érdek előnyére történék, ha a M. Á. V. igazgatósága Debreczén—Szatmár irányában még egy vonat berendezne, mely a forgalmat megosztaná a négy órás vonat túlterheltségét megszüntetné.

Igen czélszerű volna különösen a helyi forgalmi utasokra, ha a Szigetről bejött budapesti vonat után délután 1 órakor indulna egy vonat vissza Mihályfalva vagy Szatmárig, mely a közeli forgalmat elintézné s a 4 órás vonaton nagyot könnyitene. Ez iránt sürgős intézkedést kérünk s vagyunk a Tek. szerkesztőség iránt

kiváló tisztelettel

Több utas.

Borszőlő- vagy must-eladás!

A „Debreczeni szőlő- és bortermelő-szövetkezet szőlőtelepe az évi termések értékesítése céljából, — az igazgató-ag f. hó 28-iki határozata értelmében, — ezennel ajánlati versenytárgyalás hirdetik és pedig:

42 $\frac{1}{2}$ hold Ezerjő.	23 hold Olasz Rizling.	30 hold Kadarka.
26 „ Nagyburgundi.	24 „ Kövidinka.	12 „ Mustos fehér.
2 $\frac{1}{2}$ „ Rajnai Rizling.	8 $\frac{1}{2}$ „ Fehérburgundi.	4 „ Erdei.
2 „ Zöld Sylváni.	2 „ Carbenet.	4 „ Mézes fehér.
3 „ Fürmint.	1 „ Szlankamenka.	2 „ Piros tramini.

2 $\frac{1}{2}$ hold piros Vellini. | 3 hold Petit Bouchet.

összesen 202 hold szőlő mintegy 1000 hectoliter termése.

Az ajánlat tehető szőlőalakjában métermázsánként, vagy must alakjában hectoliter számra, akár az egész mennyiségre, akár részletekben fajonként elkülönítve.

Ajánlattevő tartozik az egész termésre tett ajánlat esetén 100 — Egyezer forintot — részletes ajánlat esetén a hozszám arányának megfelelőleg készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a szövetkezet pénztárána letenni.

Vevő köteles a szüretelést, illetve a termés átvételét mindenkor az ügyvezető igazgató által meghatározott időben teljesíteni, valamint a vételért a mindenkori átvételnél készpénzben levonás nélkül megfizetni, az óvadék csak a végelszámolásnál fog betudatni.

Hordókról, valamint a termés elszállításáról vevő tartozik gondoskodni, ellenben a szövetkezetnek meglévő szüretelő edényei rendelkezésére bocsájtatnak. — Az esetben, ha a termés akár részben, akár egészben Kóserbor céljaira vétetnék, megfelelő tiszta szüretelő helyiségről gondoskodva leend.

A fent kitett mennyiségre, — mivel az több vagy kevesebb is lehet, — az igazgatóság nem vállal felelősséget.

➡ Ajánlati határidő 1899. szeptember hó 20-án, d. u. 5 óráig. ➡

Ajánlatok, vagy tudakozódások alantírt igazgatóság címére küldendők, ugyanugy ott jelentendők be a telep megtekintésére irányuló kívánságok is.

Debreczen, 1899. augusztus 29.

A Debreczeni szőlő- és bortermelő-szövetkezet igazgatósága.

Péterfia-utca 81. szám.

Sebesy Bassett Wilmos

idegen nyelvek tanintézete, hölgyek és urak számára

Debreczen, Városi bérház, III. lépcső, I. emelet 6. szám.

Gyakorlati tanítása az

➡ Angol, Francia, Német és Olasz ➡

nyelveknek.

➡ Kitünően szervezett tanári-kar. ➡

Allandó felügyelő a hölgyek számára.

➡ Beiratások reggel 8 órától este 8 óráig. ➡

Kivánatra prospectust küldök.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

 KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborkíték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és béli meghívók.

Eljegyzési kártyák

 nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomású galvanizált remek

 reklam falragaszok.

Pinczéroszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

 igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.